

Juristyrken

I de olika rättssystemen i Europeiska unionens (EU:s) medlemsstater finns det ett stort antal juridiska yrken såsom advokat, notarie, domare, åklagare och exekutionstjänsteman. De juridiska yrkena benämns inte på samma sätt i alla medlemsstater och uppgifter och status kan variera avsevärt mellan medlemsstaterna.

På den här sidan finns allmän information om roller och uppgifter för olika juridiska yrken.

Om du vill läsa mer om ett visst land, klicka på landets flagga.

Behöver du råd eller vill hitta en jurist i någon av EU:s medlemsstater kan du gå till avsnittet [Hitta en...](#)

Inledning

Förutom advokater regleras inte villkoren för att utöva ett juridiskt yrke i EU-lagstiftningen. De juridiska yrkena regleras i allmänhet på nationell nivå. Det kan finnas likheter mellan ländernas nationella regler, men även betydande skillnader, eftersom dessa regler ofta bottnar i gamla traditioner.

Europarådets ministerkommitté har utfärdat ett antal rekommendationer om de juridiska yrkena. Ett av dessa initiativ rör utövandet av advokatycket. Ett annat rör domarnas oberoende ställning. Kommitténs rekommendationer och övrig information om detta ämne finns på kommitténs [webbplats](#).

Dessutom anges i [den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna](#) att var och en som blivit anklagad för brott har rätt att försvara sig personligen eller genom rättegångsbiträde som personen själv utsett eller att, när personen saknar tillräckliga medel för att betala ett rättegångsbiträde, erhålla ett sådant utan kostnad, om rättvisans intresse så kräver. Denna klausul gäller främst brottmål men [Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna](#) har utvidgat den till att omfatta även tvistemål.

Domare

En domare är en högre tjänsteman som leder en domstol, antingen ensam eller tillsammans med andra domare i en panel. Domarnas befogenheter, uppgifter, utnämningssätt, disciplinförfaranden och utbildning varierar kraftigt mellan olika rättssystem. Domaren är som en domare i en fotbollsmatch och genomför rättegången opartiskt och vid offentligt sammanträde. Domaren förhör alla vittnen och beaktar de övriga bevis som lagts fram av parterna i målet, bedömer parternas trovärdighet och meddelar sedan en dom på grundval av sin tolkning av gällande rätt och sitt personliga omdöme.

Mer information om yrket finns här:

- [Sammanslutningen för europeiska administrativa domare \(AEAJ\)](#)

- Europeiska domar- och åklagarförbundet (EJPA)
- [International Association of Judges](#) (särskilt den europeiska sektionen)
- [European Judges for Democracy and Liberty](#) (MEDEL).

Allmän åklagare

I brottmålsförfaranden har åklagarmyndigheten en central roll. Medlemsstaternas rättssystem är också väldigt olika vad gäller åklagarnas roll, uppgifter och befogenheter.

Domstolspersonal

Domstolspersonalens arbetsuppgifter och benämningar kan skilja sig åt, t.ex. mellan en "greffier" i Frankrike och en "Rechtspfleger" i Tyskland.

Deras uppgifter varierar avsevärt från ett rättssystem till ett annat: det kan handla om att biträda domare eller åklagare, att utföra uppgifter rörande domstolarnas förvaltning och att utföra arbetsuppgifter med anknytning till vissa specifika förfaranden. Beroende på land kan det krävas att de ska ha juridisk utbildning, kan ge juridisk rådgivning och/eller delta i fortbildning.

Under alla omständigheter spelar de en viktig roll i domstolarna genom att ta emot brottsoffer och tilltalade och bidra allmänt till att rättssystemet fungerar effektivt.

På europeisk nivå företräds yrkeskåren av [European Union of Rechtspfleger](#) (E.U.R), en icke-statlig organisation som för samman yrkesorganisationer från flera länder. E.U.R:s mål är bland annat att delta i att ta fram, utforma och harmonisera lagstiftning på europeisk och internationell nivå, samarbeta med EU-institutionerna, företräda medlemmarnas yrkesmässiga intressen och främja yrket så att rättsväsendet ska fungera på ett bättre sätt.

Exekutionstjänstemän

Exekutionstjänstemännens yrke regleras av de enskilda medlemsstaternas lagar och dessa är olika i olika medlemsstater.

Denna yrkesgrupp företräds på europeisk nivå av [Union internationale des huissiers de justice](#) (UIHJ). UIHJ:s mål är att representera sina medlemmar i internationella organisationer och att samarbeta med nationella yrkesorganisationer. Förbundet arbetar för att förbättra såväl den nationella processrätten som internationella fördrag och strävar efter att främja idéer, projekt och initiativ som kan bidra till att stärka och höja exekutionstjänstemännens status.

[Chambre Européenne des Huissiers de Justice](#) (CEHJ) företräder också exekutionstjänstemännen. CEHJ är en ideell, belgisk organisation som arbetar för att exekutionstjänstemännen ska kunna delta mer i juristers samordnade åtgärder i EU-debatten.

Jurister

Advokatens roll, oavsett om den innehas av en individ, ett företag eller staten, är att vara klientens förtrogna rådgivare och företrädare, en yrkesutövare som respekteras av tredje part och en oumbärlig deltagare i rättskipningen. Genom att fullgöra alla dessa uppgifter fyller advokaten, som troget tjänar sin egen klients intressen och skyddar klientens rättigheter, också funktionen som advokat i samhället. Detta innebär att förebygga och förhindra konflikter, att säkerställa att konflikter löses enligt erkända civilrättsliga, offentligrättsliga och straffrättsliga principer med hänsyn till rättigheter och intressen, att främja rättsutvecklingen och att försvara frihet, rättvisa och rättsstatsprincipen.

Advokaters yrkesutövning regleras av yrkesorganisationer eller myndigheter i medlemsstaterna – advokatsamfunden – som ansvarar för att fastställa regler om yrkesetik och att sköta disciplinära förfaranden mot advokater.

Villkoren för att utöva ett juridiskt yrke regleras inte i EU-lagstiftningen. I [direktivet](#) från 1998 fastställs emellertid de villkor enligt vilka en advokat som har de kvalifikationer som krävs i en medlemsstat stadigvarande kan utöva sitt yrke i en annan medlemsstat.

På EU-nivå företräds advokater av [Council of Bars and Law Societies of Europe](#) (CCBE) – en internationell ideell förening som grundades 1960. Den agerar som kontaktpunkt mellan EU och de europeiska nationella advokatsamfunden i alla frågor av ömsesidigt intresse som har samband med utövandet av advokatycket.

Notarier

Notarier är jurister som är specialiserade på och auktoriserade att agera i vissa typer av rättsliga ärenden. Med anledning av deras arbetsuppgifter och ansvarsområden har notarier en viktig roll enligt lagstiftningen i de 22 medlemsstater där rättsordningen grundar sig på den latinska civilrätten. Irland är det enda land inom EU vars rättssystem är grundat på *common law*-systemet. Där

omfattar notarieyrket ett stort antal juridiska tjänster och notarien utövar sina funktioner och befogenheter i huvudsak när det gäller instrument som ska användas i utländska jurisdiktioner. De har en viktig roll i det nationella rättssystemet vad gäller internationell handel.

Notariernas arbetsuppgifter är i synnerhet följande:

- Upprätta privata avtal och ge råd till parterna samt att uppfylla kravet att behandla var och en av dem rättvist. Säkerställa att de officiella handlingar som notarien utarbetar och de råd som han eller hon ger är lagliga. Notarien måste upplysa parterna om konsekvenserna av de förpliktelser som de åtar sig
- och verkställa de officiella handlingar som han eller hon utarbetat. Den officiella handlingen kan sedan registreras direkt i ett officiellt register eller verkställas om en av parterna inte uppfyller sina skyldigheter utan att en domare behöver ingripa.
- Notarien agerar också som skiljeman, som opartiskt och genom att strikt iaktta lagen gör det möjligt för parterna att nå en överenskommelse som är ömsesidigt godtagbar.

Notarier är offentliga tjänstemän – staten delegerar en del av den offentliga makten så att de kan fullgöra ett allmännyttigt uppdrag, nämligen att utöva sina uppgifter inom ramen för ett självständigt yrke.

Notarier är bundna av yrkesmässig sekretess. Villkoren för att utnämna en notarie liknar villkoren för lekmanndomare och notarien har samma rättigheter och skyldigheter vad gäller självständighet, ämbetets varaktighet, opartiskhet, befogenheter och verkställbarheten av hans eller hennes åtgärder samt justitieministeriets övervakning av notariens verksamhet.

Det finns ungefär 35 000 notarier i de 22 EU-medlemsstater där rättssystemen bygger på den latinska civilrätten.

Vid kontakter med EU-institutionerna företräds notarier från EU:s civilrättsliga system av [Le Conseil des Notariats de l'Union Européenne](#) (CNUE) som inrättades 1993. CNUE företräder notarier i alla EU-länder där notarieyrket grundas på det civilrättsliga systemet, nämligen Belgien, Bulgarien, Estland, Frankrike, Grekland, Italien, Kroatien, Lettland, Litauen, Nederländerna, Norge, Polen, Portugal, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Spanien, Sverige, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike. Irland har ett eget nationellt representativt organ, men internationellt företräds landet av "UK and Ireland Notarial Forum".

Den här sidan sköts av Europeiska kommissionen. Informationen på denna sida avspeglar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens officiella ståndpunkt. Kommissionen påtar sig inte något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. Vänligen läs den rättsliga informationen för upplysningar om upphovsrätten till EU-sidor. Vi håller på att uppdatera en del av innehållet på webbplatsen med anledning av Storbritanniens utträde ur EU. Det kan dock ta ett tag innan vi har uppdaterat alla sidor.

Senaste uppdatering: 01/02/2020